

דגמי הפועל

כתבה עינת דהן, מדריכת עברית לעולים
כל הזכויות שמורות

דגמי הפועל

לפניכם דגמי הפעלים הנפוצים.

יש ללמד לפי אבות-טיפוס.

יש לשנן את הפעלים המופיעים בדוגמה ומהם להתאים לפעלים נוספים בדגם זה.

בניין פעל

הדגם	אֶחָד	אֶחָד	אֶחָד
דוגמה	קוֹנֵה	קָם	כּוֹתֵב
	עוֹשֶׂה	גָּר	שׂוֹאֵל
שם פועל	לקנות	לקום	לכתוב
הווה	קונה/ים/ות	קם/ה/ים/ות	כותב/ת/ים/ות
עבר	קנה/	קם/ה/ו	כתב/ה/ו
	קנתה/ו	גרת/י/ת/נו...	כתבתי/ת/נו...
	קניתי/ת/נו...		
עתיד	יִקְנֶה/ו	יִגְרֹר/ו	יִכְתֹּב/ו
(עה"פ ולה"פ גרונית + לב"ש למ"ד)	תִּקְנֶה/ו (כמו הפועל להיות): אֶהְיֶה, תִּהְיֶה/ו)...	תִּגְרֹר/ו...	תִּכְתֹּב יִכְתְּבוּ... יִשְׂאֵל תִּשְׂאֵל...
ציווי	קנה/ו/ו	קום/ו/ו	כתוב/כתבי/ו
שם פעולה	קנייה	קימה	כתיבה

בניין פיעל

דגם	מִאָאָה	מִאָאָה
דוגמה	מִחֶכֶה	מִדְבֵּר
	מִשָּׁנָה	מִצֵּלִים
		מִגְלָגֵל
שם הפועל	לחכות	לדבר
	לשנות	
קונה/ים/ות	מחכה/ים/ות	מדבר/ת
		ים/ות
עבר	חיכה/	דיבר/ה/ו
	חיכתה/ו	דיברתי/ת/נו
	חיכיתי/ת/נו	
	(הוספת יו"ד)	
עתיד	יִחְכֶּה/ו	יִדְבֹּר/ו
	תִּחְכְּהוּ/ו...	תִּדְבְּרוּ/ו...
ציווי	חֲכֹה/ו	דְּבֹר/ו
שם פעולה	שינוי	דיבור

בניין הפעיל

דגם	מַאֲאִי א	מַאֲאִי א	מַאֲאִי א	מַאֲאִי א
דוגמה	מְרַגֵּשׁ	מְרַגֵּשׁ	מְרַגֵּשׁ	מְרַגֵּשׁ
	מְסַבֵּר	מְסַבֵּר	מְסַבֵּר	מְסַבֵּר
שם הפועל	להרגיש	להכיר	להכיר	להרגיש
מחכה/ים/ות	מרגישים/ים ות	מְכִיר/ים/ות	מְכִיר/ים/ות	מרגישים/ים ות
עבר	הרגיש/ה/ו	הכיר/ה/ו	הכיר/ה/ו	הרגיש/ה/ו
	הרגשתי/ת/נו...	הכרתי/ת/נו...	הכרתי/ת/נו...	הרגשתי/ת/נו...
עתיד	יִרְגִּישׁ/ו	יִכְרִי/ו	יִכְרִי/ו	יִרְגִּישׁ/ו
	תִּרְגִּישׁ	תִּכְרִי/ו	תִּכְרִי/ו	תִּרְגִּישׁ
ציווי	הֲרַגֵּשׁ/	הֲכִיר/	הֲכִיר/	הֲרַגֵּשׁ/
	הֲרַגִּישׁ/ו	הֲכִיר/ו	הֲכִיר/ו	הֲרַגִּישׁ/ו
שם פעולה	הֲרַגְשָׁה	הֲכִרָה	הֲכִרָה	הֲרַגְשָׁה
	הֲרַגְשֵׁנוּ	הֲכִרְנוּ	הֲכִרְנוּ	הֲרַגְשֵׁנוּ

בניין התפעל

התאֵאֵאֵ	הת xxx	דגם
מְתִכּוֹן	מְתִלְבֵּשׁ	דוגמה
מְתִמּוֹדֵד	מְתִרְגֵּל	
	מְתִגְלָגֵל (צליל דומה לשלמים)	
להתכוּן	להתלבש	שם הפועל
מתכוּן/ת/ים/ות	מתלבש/ת/ים/ות	הווה
התכוּן/ה/ו	התלבש/ה/ו	עבר
התכוּנְתִי/ת/נו...	התלבשְתִי/ת/נו...	
יתכוּן/ו	יתלבש/ו	עתיד
תתכוּן/י/ו	תתלבש /י/ו	
התכוּן/י/ו	התלבש/י/ו	ציווי
התכוּנּוֹת	התלבשוֹת	שם הפעולה

בניין נפעל

דגם	נאאא
דוגמה	נְכָנֵס נִמְצָא
שם הפועל	להיכנס (לְהִכָּנֵס) (הוספת יו"ד)
הווה	נכנס/ת/ים/ות
עבר	נכנס/ה/ו נכנסתי/ת/נו...
עתיד	יִכָּנֵס/ו תִּכָּנֵס/י/ו
ציווי	היכנס/י/ו
שם פעולה	היכנסות

טבלה מסכמת לכל הבניינים:

- לפניכם טבלה המאחדת את כל הטבלות הקודמות לטבלה אחת הכוללת את כל הדגמים המומלצים.

טריק ליצירת פועל בעתיד (לא מתאים לגזרת נל/י"ה)

- מתחילים בשם הפועל – יש להוריד ל... או לה...
- יש להוריד ...ת
- יש להצמיד לתחיליות ולסופיות.

• תחיליות וסופיות עתיד אית"נ:

- אני-א...
- אתה-ת... את-ת...י
- הוא-י... היא-ת...
- אנחנו-נ.....
- אתם/ן-ת...ו
- הם/ן-י...ו

דוגמות:

- לקום
- לדבר
- להתנגד
- לשים
- לבוא
- להרגיש
- לצאת
- לשבת
- להסכים
- לקפוץ
- לכתוב
- להכיר
- להבין
- לצאת

אני- א...

אתה- ת...

הוא- י...

אנחנו- נ.....

אתם/ן- ת...ו

הם/ן- י...ו

את- ת...י

היא-ת...

טריק ציווי (לא מתאים לגזרת נל/י"ה)

- מתחילים בשם הפועל – יש להוריד ל...
- יש להוריד ...ת
- יש להצמיד לתחיליות ולסופיות.
-
- אתה-... (ללא מוספית)
- את...י
- אתם/ן...ו

דוגמות:

אתה-
את-'
אתם-

- לקום
- לדבר
- להתנגד
- לשים
- לבוא
- להרגיש (-הרגש)
- לצאת
- לשבת
- להסכים (-הסכם)
- לקפוץ
- לכתוב
- להכיר (-הכר)
- להבין (-הבן)
- לצאת

**תודה על ההקשבה!
עינת דהן,
מדריכת לשון עולים**